

Pregled veleprodajnega trga s
plinom in električno energijo v prvi
polovici leta 2025

KAZALO VSEBINE

1.	UVOD.....	5
2.	PLIN	5
2.1.	Povpraševanje in uvoz plina	5
2.2.	Proizvodnja in skladišča plina	7
2.3.	Gibanje veleprodajnih cen plina	8
3.	ELEKTRIČNA ENERGIJA.....	11
3.1.	Povpraševanje po električni energiji	11
3.2.	Proizvodnja električne energije	12
3.2.1.	Vplivni dejavniki na stroške proizvodnje električne energije.....	13
3.2.1.1	Premog	13
3.2.1.2	Emisijski kuponi.....	14
3.2.	Gibanje veleprodajnih cen električne energije	15
4.	SKLEP.....	20
5.	VIRI.....	20

KAZALO SLIK

Slika 1: Viri plina v EU v letu 2025.....	6
Slika 2: Gibanje napolnjenosti evropskih plinskih skladiščnih zmogljivosti v letu 2025	7
Slika 3: Povprečna četrtna vrednost zasedenosti evropskih plinskih skladiščnih zmogljivosti	8
Slika 4: Gibanje vrednosti indeksa CEGHIX na avstrijski borzi CEGH	9
Slika 5: Gibanje vrednosti terminskih pogodb z dobavo v naslednjem letu na plinskem vozlišču TTF	10
Slika 6: Povprečne poravnalne cene plina terminskih pogodb z dobavo leto vnaprej na plinskem vozlišču TTF ter indeksa CEGHIX na avstrijski borzi CEGH po četrtnih letih	10
Slika 7: Tehtana povprečna cena na trgovni platformi in vrednosti CEGHIX	11
Slika 8: Primerjava terminskih pogodb za plin na plinskem vozlišču TTF ter terminskih pogodb za premog na rotterdamski borzi	13
Slika 9: Gibanje cen emisijskih kuponov za terminske pogodbe z dobavo v decembru pripadajočega leta	14
Slika 10: Gibanje vrednosti »baseload« indeksov električne energije ter indeksa »CEGHIX« za dobavo električne energije na trgu za dan vnaprej	16
Slika 11: Povprečne polletne poravnalne cene električne energije kratkoročnih terminskih pogodb sprotnega trgovanja za dan vnaprej	17
Slika 12: Korelacija med »baseload« vrednostmi indeksov električne energije na italijanski, slovenski, madžarski ter nemški borzi	18
Slika 13: Povprečne mesečne vrednosti volatilnosti cen urnega indeksa električne energije na slovenski borzi	19
Slika 14: Gibanje cene pasovne električne energije na nemški borzi EEX in cene plina na nizozemskem plinskem vozlišču TTF terminskih pogodb z dobavo v naslednjem letu	19

Izvleček s poudarki

V letu 2025 se je evropski veleprodajni trg plina v prvem četrtletju soočal z visokimi cenami, ki so se povzpele na 47 EUR/MWh, predvsem zaradi omejene ponudbe, nizke proizvodnje iz obnovljivih virov in geopolitičnih dejavnikov. V drugem četrtletju so se povprečne cene znižale na približno 35–36 EUR/MWh zaradi večje ponudbe utekočinjenega zemeljskega plina, milejšega vremena in nižjega povpraševanja. Volatilnost se je nekoliko zmanjšala, vendar je ostala relativno visoka, kar je glede na globalno gospodarsko in geopolitično situacijo pričakovano.

Višje cene plina v prvem četrtletju 2025 so skupaj z nižjo proizvodnjo iz vetra in hidroelektrarn ter zmernim porastom povpraševanja prispevale k rasti cen električne energije, pri čemer se je razpon povprečnih veleprodajnih cen med državami gibal med 49 in 145 EUR/MWh. Spomladi so se cene začele zniževati, v drugem četrtletju 2025 pa je povprečna veleprodajna cena električne energije v EU znašala 65 EUR/MWh.

Veleprodajne trge s plinom so v prvi polovici leta 2025 zaznamovali naslednji dejavniki:

- povečana poraba plina v EU zaradi nizkih temperatur, zmanjšana proizvodnja iz vetra in v hidroelektrarnah;
- povečano povpraševanje je skupaj z geopolitičnimi dejavniki in upadanjem zalog povzročilo rast cen;
- zmanjšanje uvoza, omejena proizvodnja ter povečano povpraševanje so povzročili povečanje črpanja iz skladišč, ki so konec marca ostala razmeroma slabo zapolnjena;
- nadaljevanje zmanjševanja odvisnosti od ruskega plina.

Veleprodajne trge z električno energijo so v prvi polovici leta 2025 zaznamovali naslednji dejavniki:

- zvišanje cen v prvem četrtletju zaradi nižje proizvodnje iz vetra in v hidroelektrarnah ter zmernega povpraševanja, medtem ko so se spomladi cene začele zniževati zaradi večje proizvodnje iz obnovljivih virov;
- spremembe v strukturi proizvodnje in gibanje veleprodajnih cen plina pa so vplivale na zmerno zvišanje cen električne energije v primerjavi s preteklim letom;
- le enoodstotna porast porabe električne energije v EU zaradi še vedno počasnega okrevanja industrijske aktivnosti;
- spremenljiv trend cen emisijskih kuponov;
- nadaljevanje trenda povečanja volatilnosti cen ter pojavnosti negativnih cen električne energije kot posledica pospešenega priključevanja razpršenih virov električne energije.

1. UVOD

Poročilo Pregled veleprodajnega trga s plinom in električno energijo v prvi polovici leta 2025 v prvem delu analizira povpraševanje po plinu, uvoz, proizvodnjo in skladiščenje ter gibanje veleprodajnih cen tega energenta. V drugem delu pa analizira povpraševanje po električni energiji, proizvodnjo električne energije z vplivnimi dejavniki na stroške proizvodnje in gibanje veleprodajnih cen.

2. PLIN

Veleprodajni trg plina v Evropski uniji (v nadaljevanju EU) je v prvi polovici leta 2025 še vedno zaznamovala kompleksna geopolitična situacija. Odvisnost od ruskega plina se še naprej učinkovito zmanjšuje, povečuje pa se odvisnost EU od utekočinjenega zemeljskega plina (v nadaljevanju UZP). Zanesljivost oskrbe s plinom je kljub izteku sporazuma za tranzit ruskega plina skozi Ukrajino z dnem 31. 12. 2024 ostala stabilna. Zapolnjenost skladišč je bila nižja v primerjavi s prejšnjimi leti, čeprav se je dobava plina v skladišča po končani zimi zvišala glede na prejšnja leta za 75 TWh, kar je posledica povečanega povpraševanja po plinu [1].

V drugem četrtletju leta 2025 se je uvoz plina v EU zvišal za skoraj 10 % glede na isto obdobje pred tem, največ zaradi rekordnega uvoza UZP. Zvišala se je dobava iz Norveške, ki ostaja glavni dobavitelj plina za EU, medtem ko je dobava iz Azerbajdžana, Libije in Alžirije rahlo upadla. Povečala pa se je dobava iz Združenega kraljestva [1].

2.1. Povpraševanje in uvoz plina

Začetek leta 2025 zaznamuje dvig povpraševanja po plinu v EU. Poročila Evropske komisije o stanju veleprodajnih trgov s plinom navajajo, da je poraba plina v prvem četrtletju leta 2025 znašala 119 bcm, kar je približno 8 % več kot v istem četrtletju leta prej (111 bcm). To je že drugo zaporedno četrtletje z medletno rastjo (v zadnjem četrtletju leta 2024 je bila prav tako zabeležena 8-odstotna medletna rast), kar nakazuje na morebiten konec stalnega upada porabe plina v EU, ki ga beležimo od leta 2021. V primerjavi s predhodnim četrtletjem je poraba plina narasla za 15 % (+16 milijard kubičnih metrov), kar odraža običajen vzorec povečane porabe plina v ogrevalni sezoni, ki je tokrat sovpadala tudi z nižjimi temperaturami v primerjavi s prejšnjim četrtletjem in ponavljajočimi se obdobji nizke proizvodnje iz vetra (t. i. pojav dunkelflaute, ki je bil opažen na večjem delu celinske Evrope januarja 2025 in v drugih zimskih mesecih) [2].

V primerjavi s prvim četrtletjem leta 2024 se je poraba plina v prvem četrtletju leta 2025 povečala v vseh razen dveh državah članicah EU, kar je bilo glede na ogrevalno sezono in temperaturne razmere pričakovano. Največ se je zvišala poraba v Latviji (+42 %), v Franciji (+22 %) in Nemčiji (+20 %). Najnižji porast sta imeli Španija (+1 %) in Portugalska (+2 %). Upad porabe je zabeležen na Malti (17 %) ter na Irskem (2 %) [2].

Veljavnost Uredbe Sveta (EU) 2022/1369 z dne 5. avgusta 2022 o usklajenih ukrepih za zmanjšanje povpraševanja po plinu¹, sprejete kot odgovor na energetske krize, ki jo je povzročila vojaška agresija Rusije na Ukrajino, se je končala 31. marca 2024. Ob upoštevanju ukrepov za zmanjšanje povpraševanja je EU v letu 2023 uspelo postopno opustiti približno 65 milijard kubičnih metrov ruskega plina, predvsem v gospodinjstvih in industriji. Zaradi učinkovitosti sprejetih ukrepov je Svet EU 25. marca 2024 formalno sprejel priporočilo, ki spodbuja države članice, da nadaljujejo z zmanjševanjem porabe plina do 31. marca 2025, in sicer za vsaj 15 % v primerjavi z njihovo povprečno porabo plina v obdobju od 1. aprila 2017 do 31. marca 2022. Priporočilo je državam članicam pomagalo pri sprejemanju ustreznih ukrepov za zagotavljanje varnosti oskrbe v

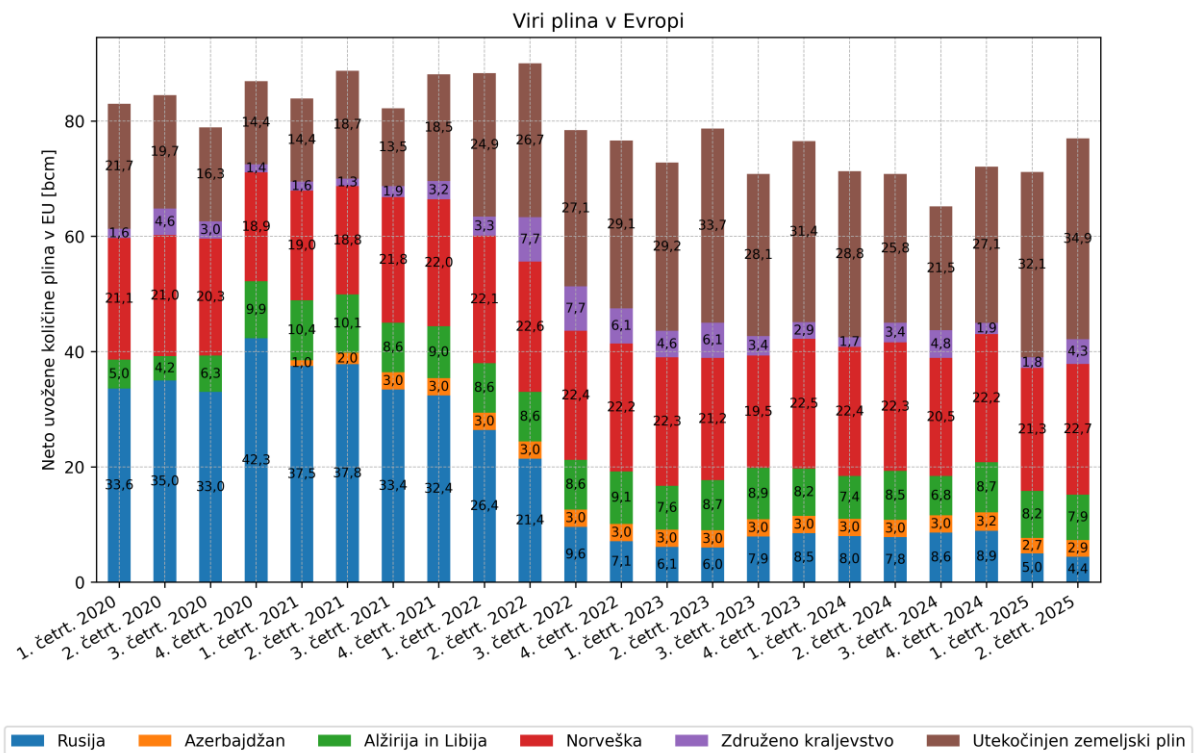
¹ [Uredba - 2022/1369 - SL - EUR-Lex](#)

prehodnem obdobju do prenosa direktiv o energetske učinkovitosti in obnovljivih virih energije v letu 2025. Od aprila 2024 do marca 2025 je Slovenija dosegla 6,4-odstotno zmanjšanje porabe plina [3].

Ker se je tranzit ruskega plina konec leta 2024 ustavil, je Ukrajina postala neto uvoznica plina iz EU. V prvi polovici leta 2025 je večina uvoza potekala preko Madžarske in Poljske, kjer so nižji stroški nabave in nižje tarife za transport povečali konkurenčnost teh poti – čeprav je to na teh tranzitnih koridorjih povzročilo tudi določene zastoje. Povečan uvoz je bil posledica potrebe po zapolnitvi izpraznjenih skladišč plina, ki so bila močno izkoriščena med zimo 2024/2025 zaradi padca domače proizvodnje – ta je upadla zaradi ruskih napadov na ukrajinsko plinsko infrastrukturo [1].

Na globalni ravni se je po šoku v oskrbi s plinom v letih 2022/23 povpraševanje po plinu v letu 2024 ponovno vrnilo na strukturno pot rasti in se še naprej povečevalo med ogrevalno sezono 2024/25. Rast je bila predvsem osredotočena na Evropo in Severno Ameriko, kjer so vremenske razmere – vključno z nižjimi temperaturami – vodile v večjo porabo plina v stavbah in elektroenergetskem sektorju. Nasprotno pa se je rast povpraševanja po plinu v Aziji upočasnila zaradi višjih cen UZP na prostem trgu in milejše zime na Kitajskem [4].

Pri uvozu plina po plinovodih v EU v drugem četrtletju leta 2025 ni bilo zaznanih pomembnih sprememb, razen uvoza iz Rusije, ki je upadel zaradi poteka pogodb za tranzit skozi Ukrajino 31. 12. 2024. Po izteku pogodbe plin iz Rusije prihaja v EU samo po plinovodu Turški tok (TurkStream). Uvoz UZP se je zaradi konkurenčnih cen, prostih kapacitet za prevzem, zastoja v povpraševanju iz Azije ter zaradi povečevanja zmogljivosti novih obratov za utekočinjenje plina v ZDA v primerjavi z istim obdobjem lani povečal za več kot tretjino [1].

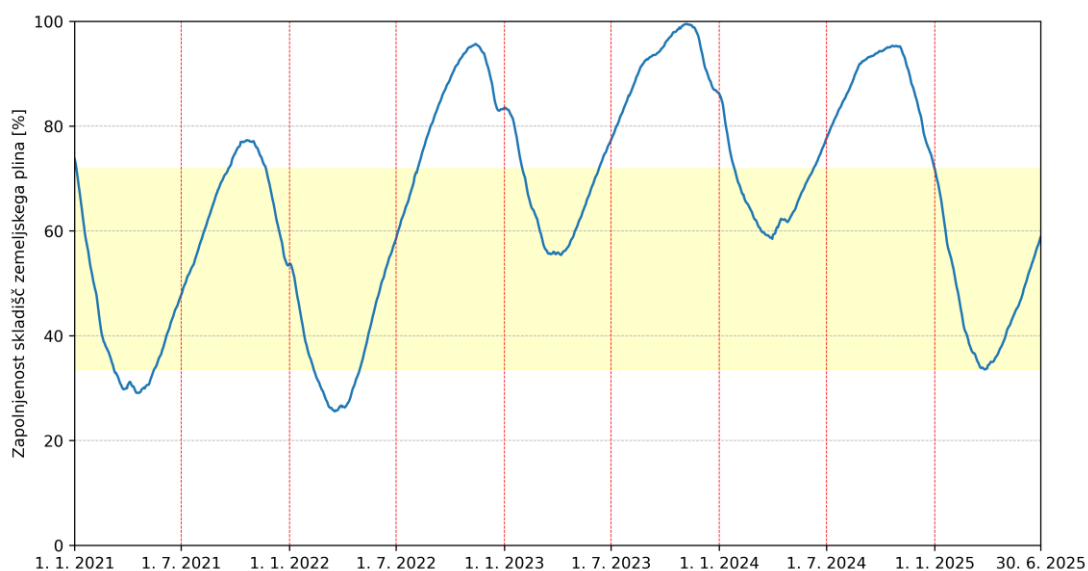
Slika 1: Viri plina v EU v letu 2025
Vir: ACER na podlagi podatkov GIE, ENTSG TP

2.2. Proizvodnja in skladišča plina

Proizvodnja plina na območju EU je v prvem četrtnetju leta 2025 znašala 8,6 bcm, kar je 3 % več kot v istem četrtnetju lani, in 3 % več kot v zadnjem četrtnetju lani, kar zadošča za 7 % potreb po plinu v EU. Glede na zadnje četrtnetje in prvo četrtnetje leta 2024 je to upad za 1 odstotno točko zaradi povečanja porabe plina v prvi polovici leta 2025. V prvem četrtnetju je Nizozemska obdržala položaj največjega domačega proizvajalca plina (2,5 bcm) pred Romunijo (2,4 bcm). Nemčija ostaja tretji največji proizvajalec (1 bcm), sledita pa ji Italija (0,9 bcm) in Danska (0,8 bcm) [2].

Največja tehnična zmogljivost skladiščenja plina v EU je na dan 30. junij 2025 znašala 1134 TWh (101 bcm)². Dobava plina v skladišča se je zvišala za 75 TWh glede na isto obdobje kot leto prej, kar je, glede na to, da je bila zaloga v skladiščih po končani zimi nižja v primerjavi s predhodnim letom, pomagalo zmanjšati primanjkljaj glede na prejšnja leta [1]. V EU se je poraba plina povečala za skoraj 10 % v primerjavi z enakim predhodnim obdobjem, saj je nižja proizvodnja električne energije iz obnovljivih virov spodbudila večjo porabo plina v elektroenergetskem sektorju. Obdobja nizke proizvodnje vetrne energije so poudarila ključno vlogo plinskih elektrarn pri zagotavljanju varnosti oskrbe z električno energijo na energetskih trgih, kjer prevladujejo spremenljivi obnovljivi viri [4].

V Evropi so manjši uvozi plina po cevovodih iz Norveške in Rusije, skupaj z večjim povpraševanjem po plinu, povečali potrebo po koriščenju podzemnih skladišč. V EU so se neto črpanja iz skladišč na letni ravni povečala za več kot 50 % in so v obdobju od novembra 2024 do marca 2025 predstavljala več kot 30 % celotnega povpraševanja po tem energentu [4].

Slika 2: Gibanje napolnjenosti evropskih plinskih skladiščnih zmogljivosti v letu 2025³

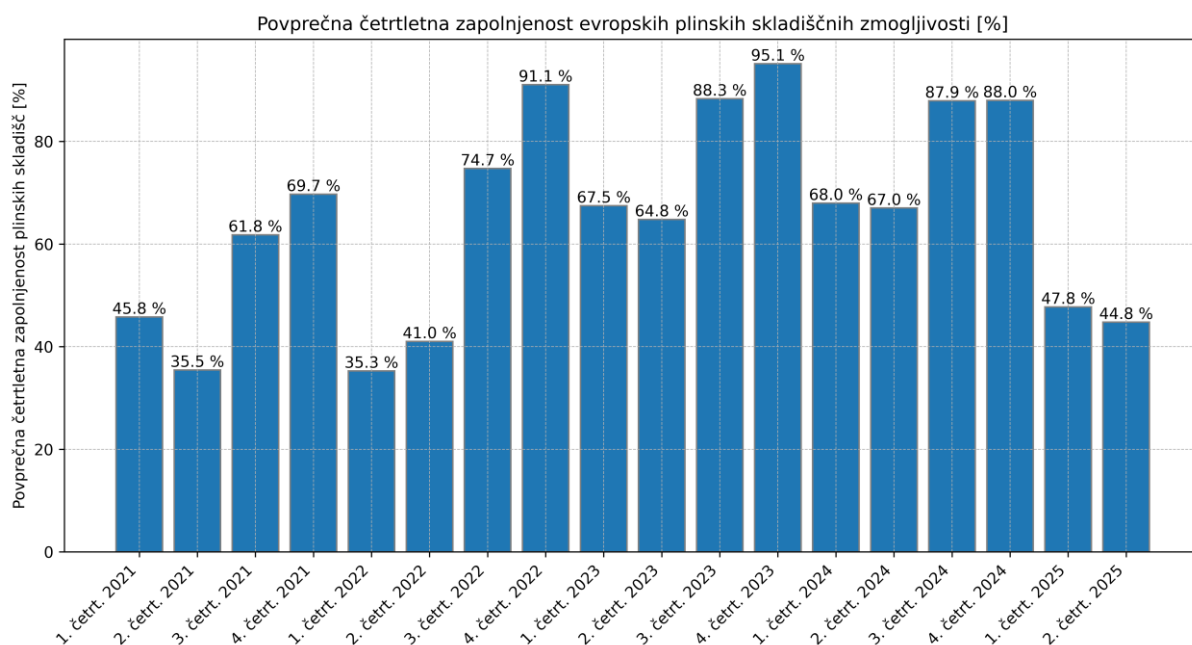
Vir: AGSI+

Povprečna zasedenost plinskih skladišč v EU je v prvem četrtnetju leta 2025 znašala 46,26 %, kar je najnižji nivo napolnjenosti v zadnjih dveh letih, ampak še vedno nekoliko

² Podatki dostopni na: [Data Overview / Historical Data - AGSI](#)

³ Podatki dostopni na: [Data Overview / Historical Data - AGSI](#)

nad povprečjem iz leta 2021. V primerjavi z zadnjim četrletjem leta 2024 je bila napolnjenost nižja za 45 %, kar je posledica vremenskih razmer ter povečane porabe plina v prvi polovici leta 2025. V drugem četrletju je povprečna napolnjenost znašala 44,8 %, kar je 22 odstotnih točk manj kot v enakem obdobju leta 2024 (67 %). Količina plina, dodana v skladišča, se je v primerjavi z enakim četrletjem leta 2024 povečala za 75 TWh, oziroma za več kot tretjino. Kljub temu so bila skladišča konec marca 2025 v primerjavi s koncem zime v letih 2023 in 2024 razmeroma slabo zapolnjena [1].

Slika 3: Povprečna četrtna vrednost zasedenosti evropskih plinskih skladiščnih zmogljivosti

Vir: AGSI+

2.3. Gibanje veleprodajnih cen plina

Veleprodajni trg plina se je v letu 2024 vrnil k trendu strukturirane rasti. Rast povpraševanja se je nadaljevala od oktobra 2024 do marca 2025 zaradi sezone ogrevanja. Nižje temperature v Severni Ameriki so imele za posledico nadpovprečno porabo, medtem ko je zmanjšana poraba iz obnovljivih virov v EU spodbudila višjo porabo plina za proizvodnjo električne energije. Trend povpraševanja v Aziji in na Kitajskem se je upočasnil [4].

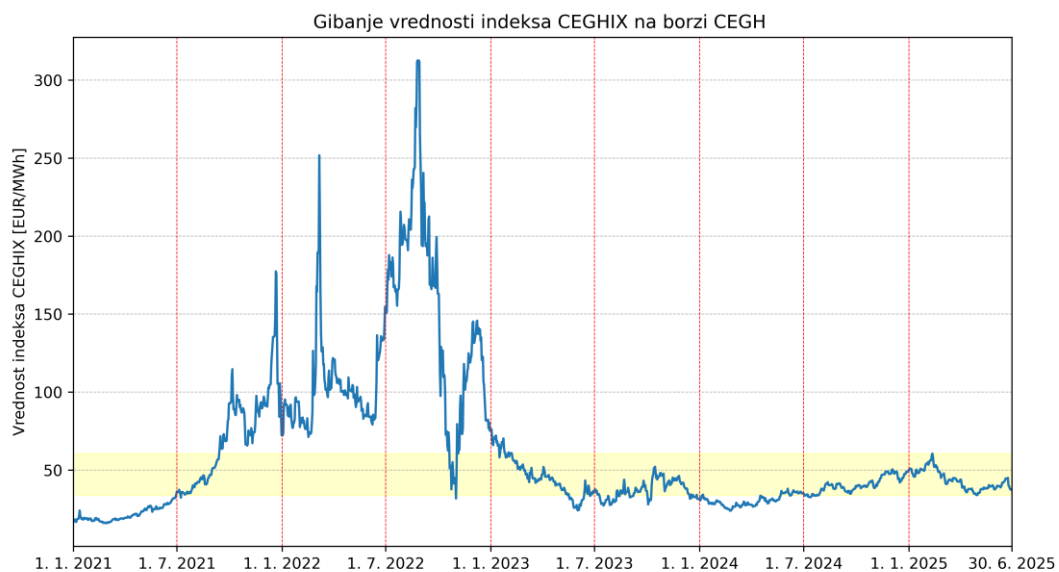
Poraba plina v Evropi se je zvišala za 9 % glede na predhodno leto med ogrevalno sezono 2024/25, kar pomeni največje medletno povečanje od obdobja 2016/17. Glavni dejavnik povečane porabe plina je bil zaradi znižane proizvodnje električne energije iz vetra in v hidroelektrarnah elektroenergetski sektor. Nižje temperature so povzročile večjo porabo plina v gospodinskem in storitvenem sektorju, medtem ko so visoke cene plina v prvem četrletju leta 2025 negativno vplivale na njegovo uporabo v industrijskem sektorju [4].

Povprečna cena plina je v prvem četrletju leta 2025 znašala 47 EUR/MWh, kar je 9 % več v primerjavi s predhodnim četrletjem in 71-odstotno povečanje glede na isto obdobje predhodnega leta. Dvig cen iz leta 2024 se je nadaljeval predvsem zaradi hitrega praznjenja skladišč, padca proizvodnje iz obnovljivih virov ter geopolitičnih napetosti. Mesečna povprečna cena je dosegla 48 EUR/MWh v januarju ter 50 EUR/MWh v februarju in v marcu 2025 padla na 42 EUR/MWh [2].

V drugem četrletju leta 2025 so veleprodajne cene na evropskem trgu v povprečju znašale 35,4 EUR/MWh, kar predstavlja znižanje za 24 % v primerjavi s prejšnjim četrletjem in

10-odstotno povečanje na letni ravni. Po obdobju naraščanja cen, ki je trajalo od začetka leta 2024, je prišlo do ustavitve rasti in obrata cenovnega trenda, predvsem zaradi postopnega povečevanja svetovne ponudbe UZP, nižjega povpraševanja ter milejših vremenskih razmer ob začetku poletja. Povprečne mesečne cene so se aprila in maja gibale okoli 35 EUR/MWh, junija 2025 pa okoli 36 EUR/MWh. [5]

Opisani trendi gibanja veleprodajnih cen plina so se odražali tako v kratkoročnih kot tudi dolgoročnih terminskih pogodbah. Slika 4 prikazuje gibanje vrednosti indeksa plina z dobavo za dan vnaprej (indeks CEGHIX) na avstrijski borzi CEGH. Slika 5 prikazuje gibanje poravnalnih cen plina na podlagi terminskih pogodb z dobavo na plinskem vozlišču TTF.

Slika 4: Gibanje vrednosti indeksa CEGHIX na avstrijski borzi CEGH

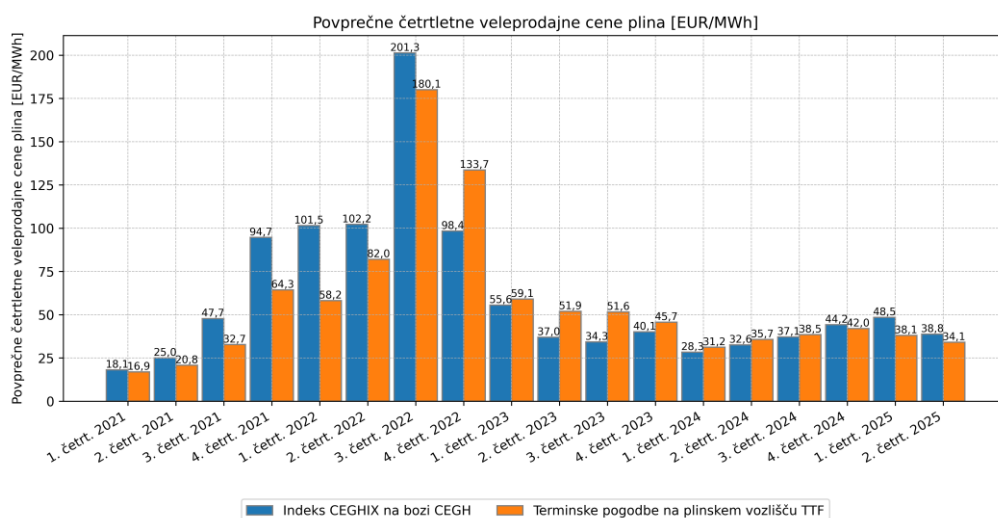
Vir: Montel

Slika 5: Gibanje vrednosti terminskih pogodb z dobavo v naslednjem letu na plinskem vozlišču TTF

Vir: Montel

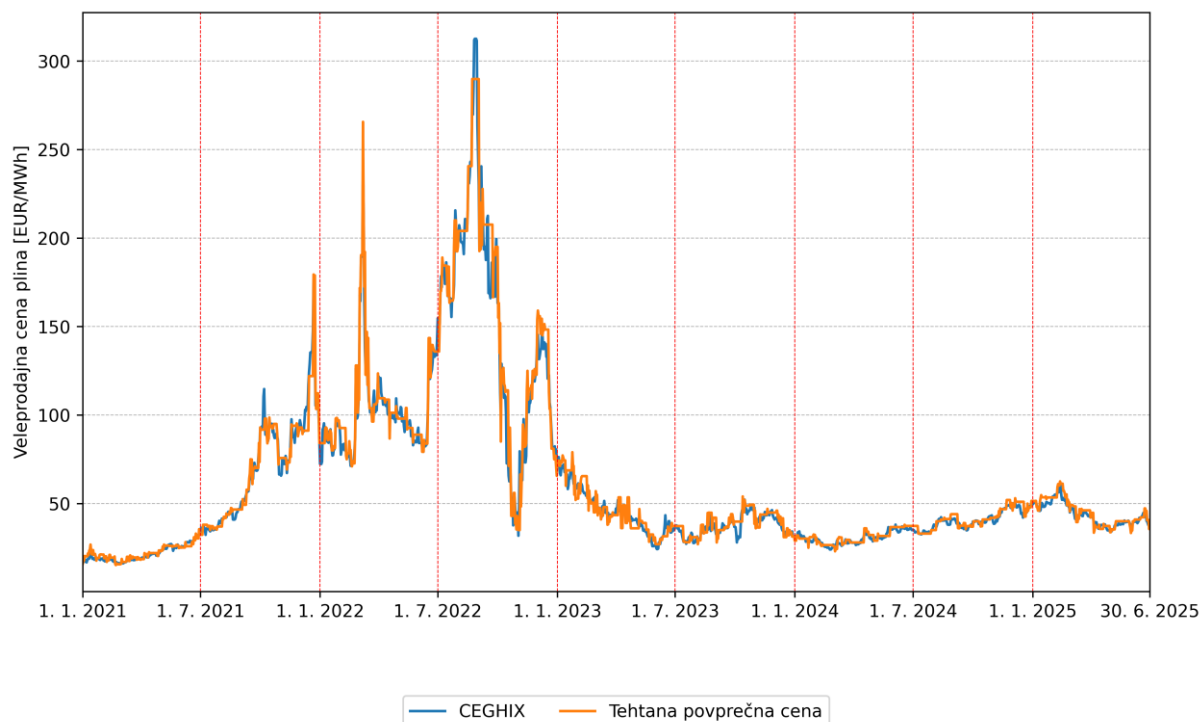
Povprečna poravnalna cena plina v terminskih pogodbah z dobavo v letu 2026 na plinskem vozlišču TTF je v prvi polovici leta 2025 znašala 36,06 EUR/MWh. V enakem obdobju je bila povprečna cena indeksa CEGHIX na avstrijski borzi CEGH višja in je znašala 43,60 EUR/MWh. Najnižja poravnalna cena plina terminskih pogodb z dobavo v letu 2026 na plinskem vozlišču TTF v prvi polovici 2025 je bila dosežena ob koncu trgovalnega dne 29. 4. 2025 (30,70 EUR/MWh), medtem ko je bila najvišja vrednost dosežena ob koncu trgovalnega dne 11. 2. 2025 (44,71 EUR/MWh). Vrednosti indeksa CEGHIX na avstrijski borzi CEGH so se v prvi polovici leta 2025 gibale med najnižjo vrednostjo 33,95 EUR/MWh (ob koncu trgovalnega dne 29. 4. 2025) ter najvišjo 60,54 EUR/MWh (ob koncu trgovalnega dne 11. 2. 2025).

Slika 6: Povprečne poravnalne cene plina v terminskih pogodbah z dobavo leto vnaprej na plinskem vozlišču TTF ter indeksa CEGHIX na avstrijski borzi CEGH po četrtletjih

Vir: Montel

Tehtana povprečna cena predstavlja na podlagi energije določeno tehtano povprečno ceno iz trgovanj z nazivnimi produkti na trgovalni platformi na dan dobave plina (Sistemska obratovalna navodila za prenosni sistem zemeljskega plina). Tehtana povprečna cena trgovanj na trgovalni platformi je v prvi polovici leta 2025 precej dobro sledila borznemu indeksu CEGHIX s plinskega vozlišča CEGH na Dunaju. V 29,4 % dni je bila nekoliko manjša, sicer pa nekoliko višja od CEGHIX (Slika 7).

Slika 7: Tehtana povprečna cena na trgovalni platformi in vrednosti CEGHIX

Vir: Montel, Plinovodi

3.ELEKTRIČNA ENERGIJA

V prvi polovici leta 2025 se je proizvodnja električne energije iz premoga glede na isto obdobje leto prej zmanjšala na Kitajskem in v Indiji, medtem ko se je povečala v ZDA in EU. V EU je kljub rekordni proizvodnji iz sončnih elektrarn nižja proizvodnja iz vetrnih in hidroelektrarn povzročila povečanje proizvodnje iz plinskih in premogovnih elektrarn glede na isto obdobje lani. Za celotno leto 2025 pa se je pričakovalo, da se bo proizvodnja električne energije iz premoga v EU v primerjavi s predhodnim letom zmanjšala [6].

3.1. Povpraševanje po električni energiji

V prvem četrtnem leta 2025 se je količina porabljene električne energije povečala za 1 % glede na prvo četrtnje leta 2024 in je bila 2 % višja kot v prvem četrtnem leta 2023. Ravni povpraševanja v prvem četrtnem leta 2025 so še vedno ostajale pod povprečjem obdobja pred krizo (–6 % v primerjavi z obdobjem 2015–2019). Poraba električne energije se je povečala v 18 državah članicah EU, največ na Cipru in Avstriji (10 %), Bolgariji in na Hrvaškem (6 %), medtem ko je največji upad zabeležila Litva (–7 %), Estonija (–4 %) in Švedska (–4 %) [7].

Poraba električne energije v EU je v drugem četrtnetju leta 2025 v primerjavi z drugim četrtnetjem leta 2024 ostala skoraj nespremenjena (+0,4 %). Na nacionalni ravni je sedemnajst držav članic zabeležilo povečanje porabe električne energije, največ v Avstriji (+9 %), sledile so Danska (+7 %) in Malta (+6 %) medtem ko je v preostalih državah poraba stagnirala ali upadla. Največji upad sta zabeležila Luksemburg in Grčija (–8 %). Ravni povpraševanja v drugem četrtnetju leta 2025 so še vedno ostajale pod povprečjem obdobja pred krizo (–6 % v primerjavi z obdobjem 2015–2019) [8].

Po poročanju Mednarodne agencije za energijo (IEA) se je poraba nekoliko upočasnila na Kitajskem, v Indiji in EU, medtem ko se v ZDA še naprej zvišuje. Po izrazitejši rasti porabe v obdobju 2023–2024 se je rast porabe električne energije na Kitajskem v letu 2025 upočasnila. V primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta je bila rast nižja, pri čemer se je zaradi vpliva tarif na izvoz rast porabe v industrijskem sektorju dodatno umirila. Nasprotno se poraba v storitvenem sektorju v zadnjih letih povečuje, predvsem zaradi večje uporabe klimatskih naprav, rasti števila električnih vozil ter širjenja podatkovnih centrov in omrežij, kar je v prvi polovici leta 2025 prispevalo k izrazitejši rasti porabe. V Indiji so globalne gospodarske negotovosti vplivale na industrijsko dejavnost, nižje poletne temperature v primerjavi z letom 2024 pa so prispevale k temu, da se je povpraševanje po električni energiji v prvi polovici leta 2025 povečalo za 1,4 % v primerjavi z enakim obdobjem leto prej. V ZDA se je povpraševanje po električni energiji v letu 2024 povečalo za 2,1 %, k čemur so prispevali gospodarska rast, širitev podatkovnih centrov in elektrifikacija. Isti temeljni dejavniki so še naprej vplivali na dinamiko povpraševanja tudi v začetku leta 2025, ko se je to v prvi polovici leta povečalo za približno 2,7 %. Povpraševanje po električni energiji v EU se je v prvi polovici leta 2025 povečalo za manj kot 1 %, potem ko je leta 2024 zabeležilo 1,6-odstotno rast [6].

3.2. Proizvodnja električne energije

V prvem četrtnetju leta 2025 se je proizvodnja električne energije v EU povečala za približno 1 % glede na enako obdobje predhodnega leta in je znašala 681 TWh. Delež proizvodnje iz obnovljivih virov energije (OVE) se je glede na enako predhodno obdobje znižal in je predstavljal 41-odstotni delež celotne proizvodnje. Proizvodnja iz OVE beleži 9-odstotni upad v primerjavi z enakim obdobjem leta 2024 in je znašala 282 TWh. Od tega se je proizvodnja iz sonca zvišala na 45 TWh, medtem ko se je proizvodnja iz preostalih OVE občutno znižala. Proizvodnja v hidroelektrarnah se je znižala za 15 % (–16 TWh), enako kot proizvodnja iz vetrne energije na kopnem, ki je upadla za 17 % (–22 TWh) in iz vetrne energije na morju za 22 % (–4 TWh) glede na prvo četrtnetje 2024. Trend upadanja proizvodnje iz fosilnih goriv se je po zimi 2024/25 obrnil, proizvodnja se je v prvem četrtnetju zvišala na 227 TWh. Skupni delež proizvodnje iz fosilnih virov se je povečal z 28 % na 33 %, predvsem zaradi zmanjšanja proizvodnje iz OVE ter povečanega povpraševanja. Proizvodnja iz premoga se je zvišala za 15 %, plina in nafte pa za 23 %. Proizvodnja električne energije iz jedrskih elektrarn se je v prvem četrtnetju leta 2025 povečala za 4 % (+6 TWh). [7].

V drugem četrtnetju leta 2025 se je proizvodnja električne energije v EU znižala za približno 0,5 % glede na enako obdobje predhodnega leta in je znašala 575 TWh. Delež proizvodnje iz obnovljivih virov je v drugem četrtnetju 2025 ostal stabilen pri 52 % (enako kot v drugem četrtnetju 2024), medtem ko se je delež proizvodnje iz fosilnih goriv nekoliko povečal na 25 % (s 24 % v drugem četrtnetju 2024). Proizvodnja sončne energije je dosegla najvišjo vrednost za obdobje, in sicer 98 TWh (+20 %). Vendar je proizvodnja hidroenergije doživela znaten upad (–17 %). Proizvodnja vetrne energije na kopnem se je rahlo povečala (+3 %), kar pa je bilo uravnoteženo z upadom proizvodnje vetrne energije na morju (–6 %). Proizvodnja jedrske energije se je prav tako rahlo zmanjšala (–2 %).

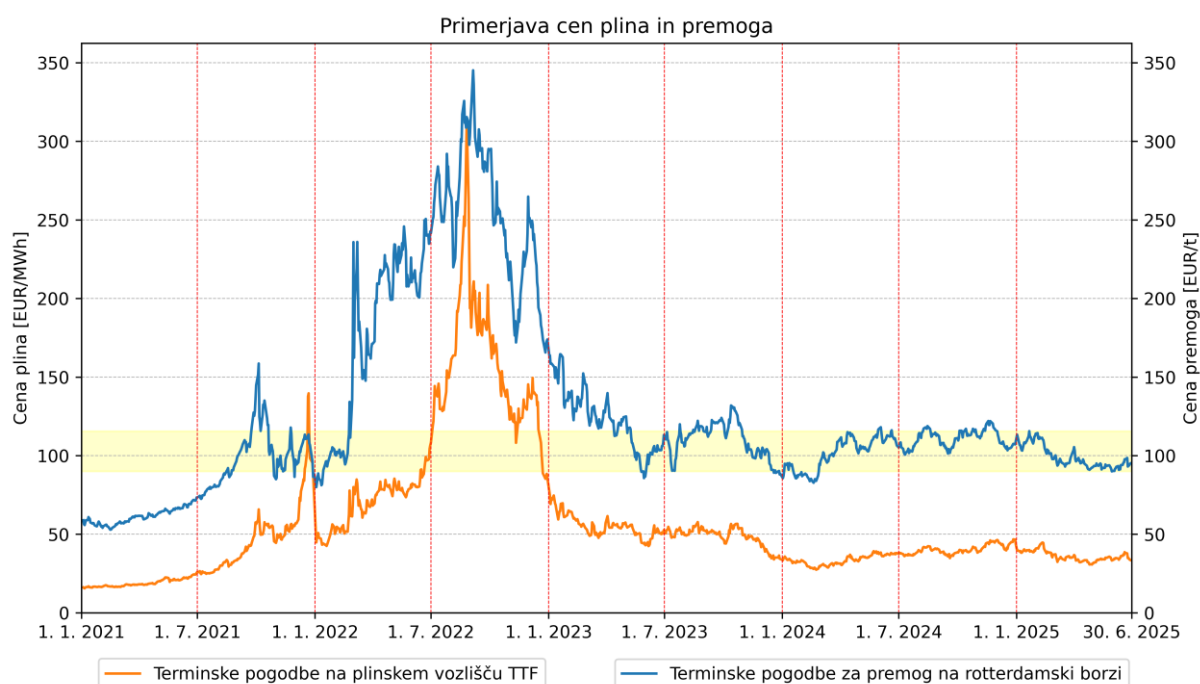
Proizvodnja iz fosilnih goriv se je v drugem četrtletju 2025 povečala za 5 TWh (+3 %), kar je nadomestilo rahli upad proizvodnje iz nizkoogljičnih virov. Zaradi nižjih cen plina se je proizvodnja iz plina povečala za 7 TWh (+12 %), medtem ko je proizvodnja iz bolj CO₂-intenzivnega premoga upadla, pri čemer je proizvodnja iz lignita padla za 13 %, proizvodnja iz črnega premoga pa za 9 % [8].

3.2.1. Vplivni dejavniki na stroške proizvodnje električne energije

Na gibanje cen električne energije močno vplivajo vhodni energenti za njeno proizvodnjo. Gibanje cene plina v prvi polovici leta 2025 je podrobno prikazano v poglavju Gibanje veleprodajnih cen plina, v nadaljevanju pa prikazujemo še gibanje cen premoga in emisijskih kuponov.

3.2.1.1 Premog

Primerjava vrednosti terminskih pogodb na plinskem vozlišču TTF ter cen terminskih pogodb za premog na rotterdamski borzi (oboje z dobavo v naslednjem letu) pokaže podobno dinamiko gibanja cen (Slika 8), razen v obdobju največje energetske krize (september 2023), ko so se cene plina bistveno dvignile in je posledično premog postal cenovno zanimivejši energent. Višje cene plina v prvem četrtletju 2025 so zmanjšale konkurenčnost proizvodnje električne energije iz plina v primerjavi s premogom, kar je povzročilo preusmeritev z uporabe plina na premog.

Slika 8: Primerjava terminskih pogodb za plin na plinskem vozlišču TTF ter terminskih pogodb za premog na rotterdamski borzi

Vir: Montel

Terminske pogodbe za premog za leto 2026 na rotterdamski borzi so prvi trgovalni dan prve polovice leta 2. 1. 2025 zaključile pri poravnalni ceni 113,32 EUR/t. Najvišja

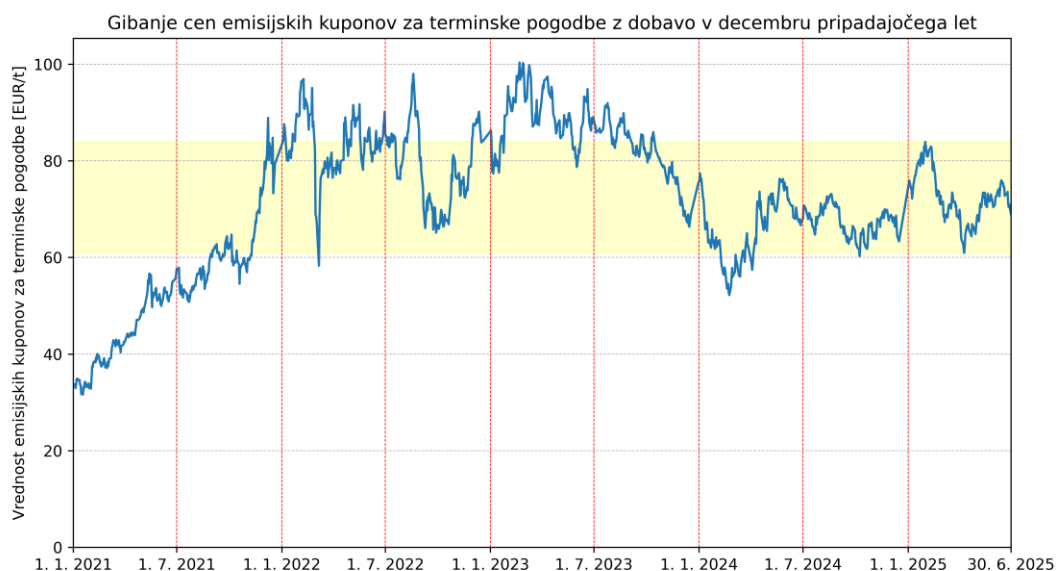
poravnalna cena v prvi polovici leta 2025 je bila dosežena konec trgovalnega dne 21. 1. 2025 in je znašala 115,58 EUR/t, medtem ko je bila najnižja poravnalna cena 89,98 EUR/t dosežena konec trgovalnega dne 30. 5. 2025. V prvi polovici leta 2025 je povprečna cena premoga za terminske pogodbe z dobavo v letu 2026 znašala 99,10 EUR/t, kar pomeni 11,85-odstotno znižanje glede na prejšnje polletje.

3.2.1.2 Emisijski kuponi

Gibanje cen emisijskih kuponov za terminske pogodbe z dobavo decembra 2025 (EUA na borzi EEX) je bilo v prvi polovici leta 2025 sprva naraščajoče do februarja, nato padajoče, v drugem četrtletju pa se je trend ponovno obrnil navzgor (Slika 9).

Najvišja poravnalna cena kuponov je bila dosežena pri vrednosti 83,93 EUR/t CO₂ ob koncu trgovalnega dne 31. 1. 2025. Na drugi strani pa je bila najnižja cena emisijskih kuponov istih terminskih pogodb dosežena 9. 4. 2025, ko je ob koncu trgovalnega dne poravnalna cena znašala 60,94 EUR/t CO₂.

Emisijski kuponi so v prvi polovici leta 2025 dosegli povprečno poravnalno ceno 72,60 EUR/t CO₂, kar predstavlja 7,37-odstotno spremembo glede na prejšnje polletje.

Slika 9: Gibanje cen emisijskih kuponov za terminske pogodbe z dobavo v decembru pripadajočega leta

Vir: Montel

Podatki so na voljo zgolj za dneve, ko poteka trgovanje.

3.3. Gibanje veleprodajnih cen električne energije

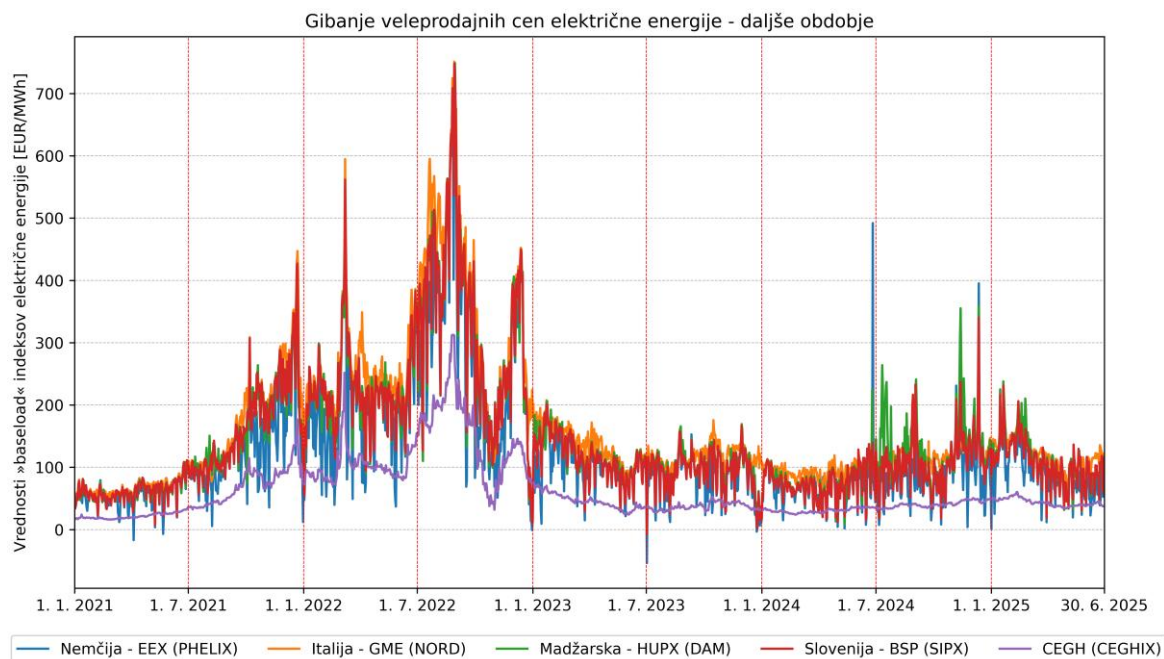
Prvo četrtno leto leta 2025 so zaznamovale višje cene plina, nižja proizvodnja iz vetra in v hidroelektrarnah (kljub izjemnemu četrtno letu za sončno energijo) ter zmeren porast povpraševanja, kar je prispevalo k rasti cen električne energije. Vendar so se cene spomladi začele zniževati, zahvaljujoč večji proizvodnji iz obnovljivih virov in nižjim cenam plina [7].

Povprečna vrednost evropskega veleprodajnega indeksa električne energije (European Power Benchmark) je v prvem četrtno letu znašala 100 EUR/MWh, kar je 49 % več kot v prvem četrtno letu leta 2024, ampak kljub temu 38 % manj kot v prvem četrtno letu leta 2023. Cenovni razpon povprečnih cen se je med različnimi državami gibal od 49 EUR/MWh na Finskem do 145 EUR/MWh na Irskem. Cene so se v primerjavi z enakim obdobjem lani največ zvišale na Portugalskem (+93 %) in v Španiji (+92 %), kje so bile cene v prvem četrtno letu leta 2024 razmeroma nizke. Občuten dvig cen je zabeležen tudi v Sloveniji (+9 %). Cene so se znižale samo na Finskem (-32 %) in Švedskem (-9 %) [7].

V drugem četrtno letu leta 2025 so se cene v primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta zvišale, predvsem zaradi nižje proizvodnje hidroenergije, rahlo zmanjšane proizvodnje iz jedrskih elektrarn (kljub še enemu izjemnemu četrtno letu za sončno energijo) ter višjih cen zemeljskega plina. Vendar so bile cene še vedno bistveno nižje kot v prvem četrtno letu, predvsem zaradi relativnega znižanja cen plina glede na prvo polletje [8].

Veleprodajna cena električne energije v EU je v drugem četrtno letu 2025 v povprečju znašala 65 EUR/MWh, kar je 6 % več kot v drugem četrtno letu 2024, a 29 % manj kot v drugem četrtno letu 2023. Cene so se gibale od četrtnega povprečja 28 EUR/MWh na Finskem do 105 EUR/MWh na Irskem. Največje znižanje cen so zabeležile Finska (-30 %), Estonija (-20 %), Litva (-19 %) in Latvija (-18 %). Nasprotno so največja povečanja cen zabeležili na Iberskem polotoku, in sicer na Portugalskem (+23 %) in Španiji (+16 %), predvsem zaradi večje proizvodnje iz plina. V Belgiji so se cene prav tako zvišale za 22 %.

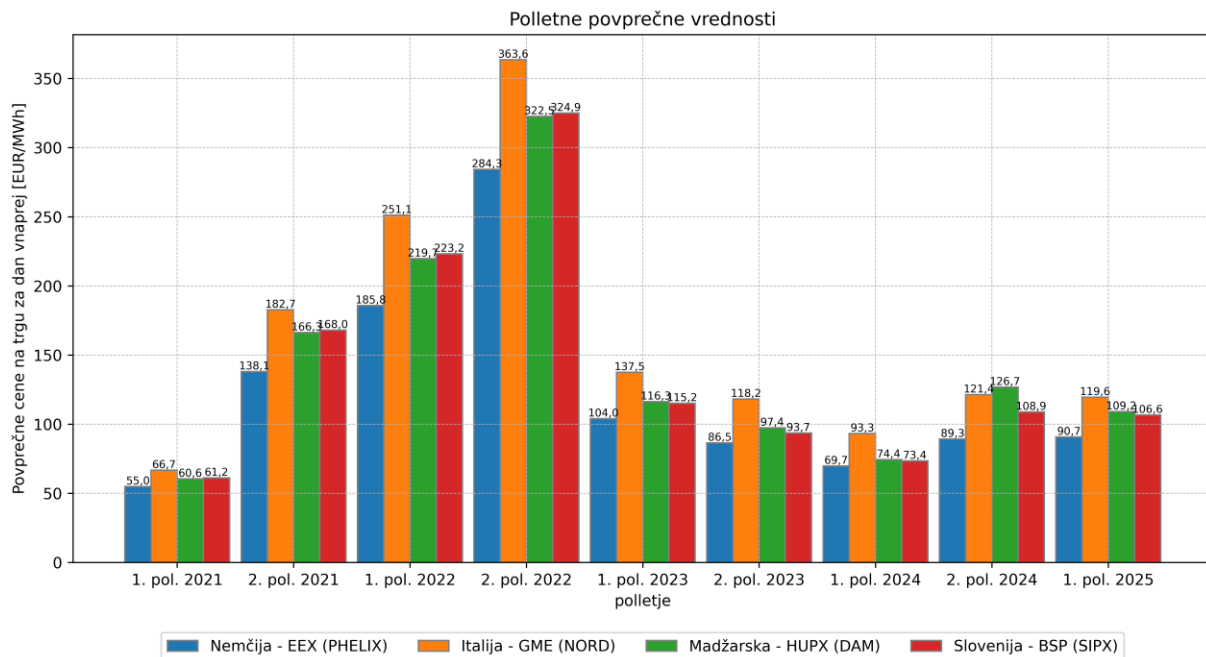
Cene električne energije kratkoročnih terminskih pogodb sprotnega trgovanja za dobavo dan vnaprej na italijanski, madžarski in nemški borzi so v obravnavanem obdobju sledile podobnemu trendu kot cene na slovenski borzi BSP. Gibanje vrednosti indeksov »SIPX baseload«, »NORD baseload«, »HUPX baseload«, »Phelix baseload« za dobavo električne energije dan vnaprej in gibanje vrednosti indeksa »CEGHIX« za dobavo plina na avstrijski borzi CEGH za dan vnaprej je prikazano na naslednji sliki (Slika 10). Trendi gibanja cen električne energije in plina so podobni, vendar so cene plina nižje ceno in manj volatilne.

Slika 10: Gibanje vrednosti »baseload« indeksov električne energije ter indeksa »CEGHIX« na trgu za dan vnaprej

Vir: Montel

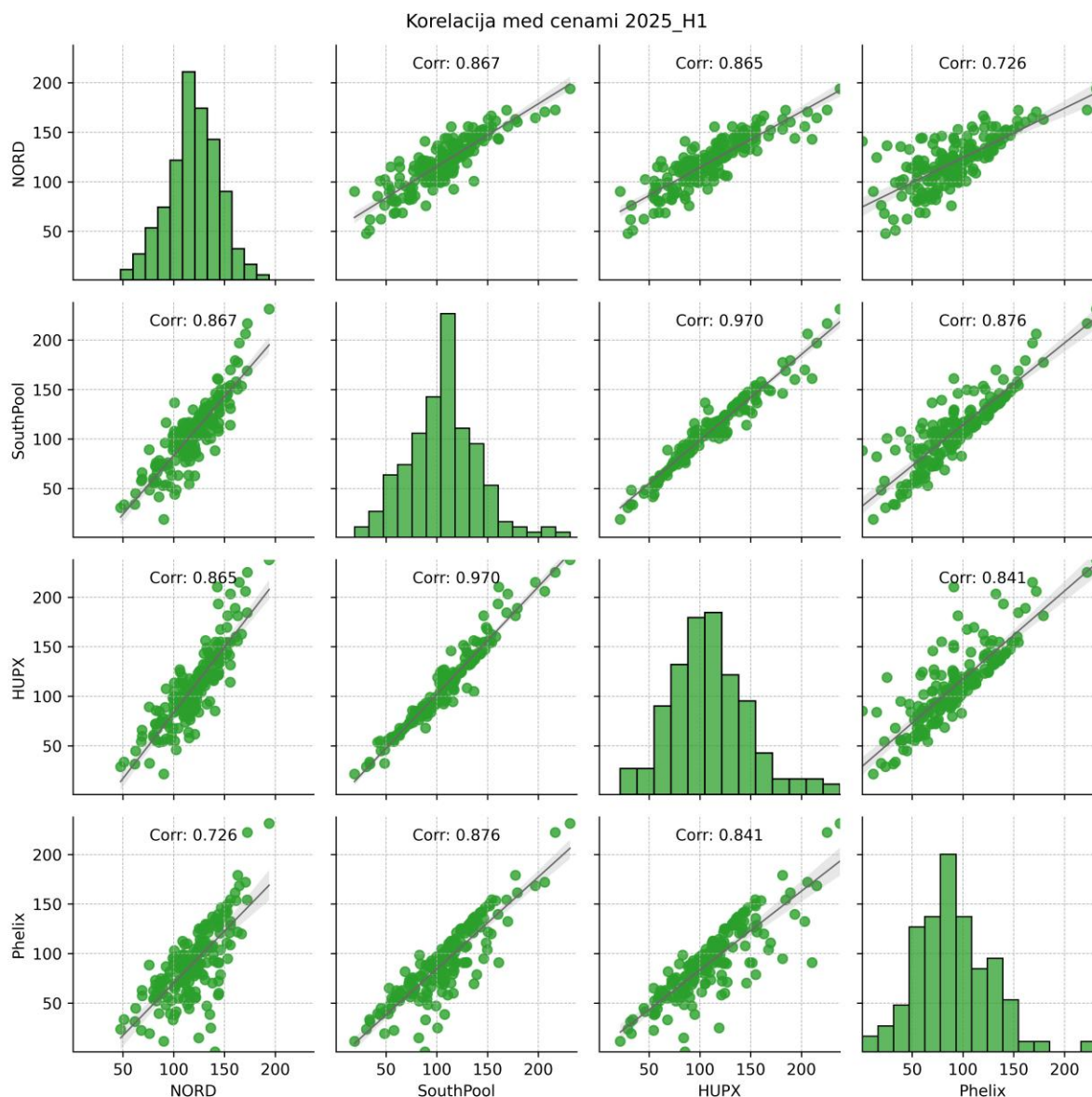
Povprečne polletne poravnalne cene električne energije kratkoročnih terminskih pogodb sprotnega trgovanja za dan vnaprej so prikazane na naslednji sliki (Slika 11). Vidimo, da so povprečne vrednosti v zadnjem polletju nižje kot v času energetske krize, vendar še vedno višje kot v prvem polletju leta 2021. Najnižje cene beležimo na nemškem trgu, ki je tudi največji in najbolj likviden veleprodajni trg v EU. Nekoliko višje cene se pojavljajo na slovenskem in italijanskem trgu.

Slika 11: Povprečne polletne poravnalne cene električne energije kratkoročnih terminskih pogodb sprotnega trgovanja za dan vnaprej

Vir: Montel

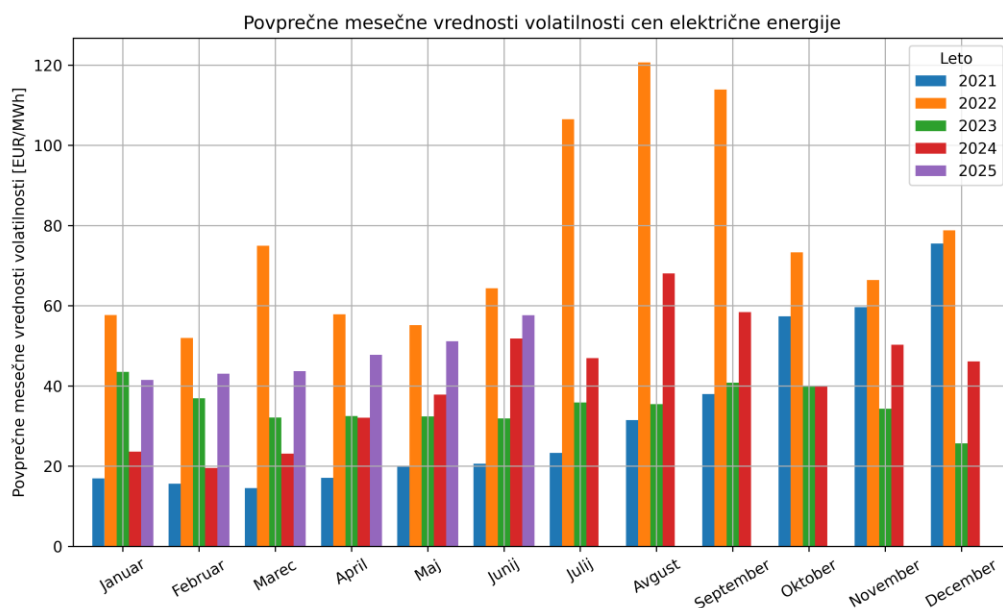
Podrobna analiza korelacij med cenami na veleprodajnih trgih za dan vnaprej v prvi polovici leta 2025 je predstavljena z večgrafnim prikazom njihovih medsebojnih odnosov (Slika 12). Matrični prikaz poda razseвне diagrame za vsak par veleprodajnih trgov in porazdelitvene diagrame cen na posameznih trgih električne energije, kar omogoča preprosto vizualizacijo morebitnih korelacij in vzorcev med trgi. Diagonalni elementi prikazujejo porazdelitve »baseload« indeksov in so za posamezne trge podobne oblike, vendar različne širine, tj. obsega najvišjih in najnižjih cen. Iz prikazanih korelacij med vrednostmi indeksov »baseload« na štirih veleprodajnih trgih električne energije, tj. italijanskem, slovenskem, madžarskem in nemškem (po vrsti: NORD, SouthPool, HUPX in Phelix) v prvi polovici leta 2025, je razvidna različno močna povezanost med trgi. Visoka vrednost korelacijskega koeficienta (blizu 1) oz. razporeditev posameznih točk vzdolž diagonale grafa nakazuje, da se cene na trgih gibljejo zelo podobno. Slovenski trg je najmočnejše povezan z nemškim in madžarskim trgom, s katerim je bil uradno spojen in integriran 30. 6. 2022.

Slika 12: Korelacija med »baseload« vrednostmi indeksov električne energije na italijanski, slovenski, madžarski ter nemški borzi

Vir: Montel

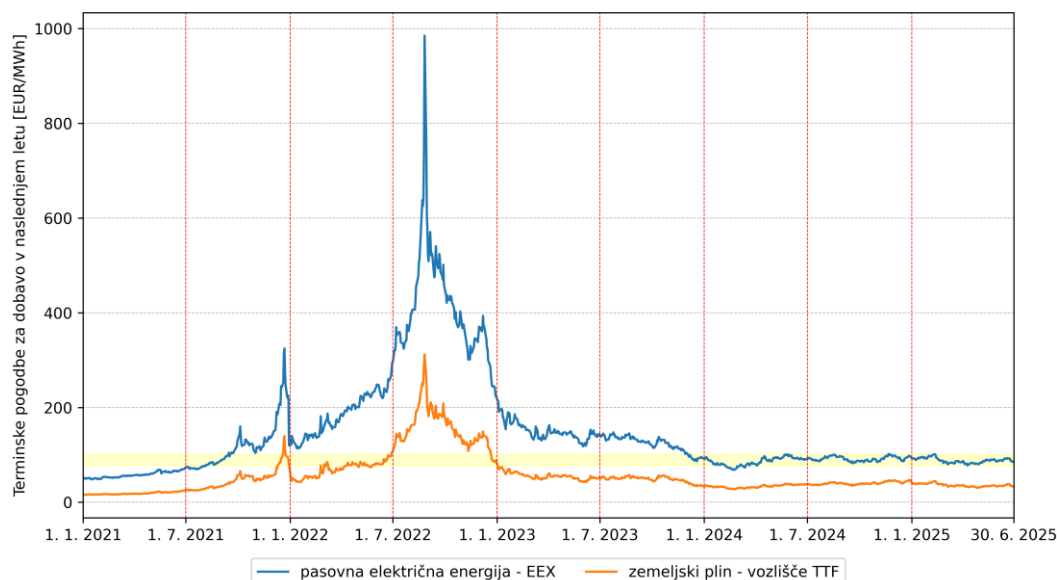
Analiza volatilitnosti cen električne energije na slovenski energetski borzi BSP SouthPool je bila narejena z ovrednotenjem standardnih deviacij urnih indeksov električne energije SIPXhourly od vrednosti indeksa SIPXbase. Povprečne mesečne vrednosti volatilitnosti v zadnjih treh letih prikazuje Slika 13. Razberemo lahko, da so se volatilitnosti v času energetske krize bistveno povečale, v prvem polletju leta 2025 pa so imele rahlo naraščajoči trend, kar je v skladu s pričakovanji, da se bo v prihodnosti volatilitnost veleprodajnih cen povečevala zaradi pospešenega priključevanja razpršenih obnovljivih virov energije in stohastične narave obratovanja teh virov, ki v dnevne dinamike gibanja cen vnašajo tudi skoraj ničelne ter negativne cene električne energije.

Slika 13: Povprečne mesečne vrednosti volatilitnosti cen urnega indeksa električne energije na slovenski borzi

Vir: Montel

Gibanje cen električne energije na nemški borzi EEX za terminske pogodbe pasovne električne energije in cen plina na nizozemskem plinskem vozlišču TTF z dobavo v naslednjem letu je prikazano na Slika 14. V prvi polovici leta 2025 so tudi cene na terminskih trgih imele padajoči trend in bistveno nižje vrednosti kot v predhodnih dveh letih.

Slika 14: Gibanje cene pasovne električne energije na nemški borzi EEX in cene plina na nizozemskem plinskem vozlišču TTF terminskih pogodb z dobavo v naslednjem letu

Vir: Montel

4.SKLEP

Po motnjah v oskrbi s plinom v letih 2022/23 se je povpraševanje po plinu v letu 2024 ponovno vrnilo na strukturno pot rasti in se v ogrevalni sezoni 2024/25 še dodatno povečevalo. Rast je bila predvsem v Evropi in Severni Ameriki, kjer so vremenske razmere, zlasti nižje temperature, spodbudile večjo rabo plina v stavbah in elektroenergetskem sektorju. Nasprotno pa se je rast povpraševanja po plinu v Aziji upočasnila zaradi višjih cen UZP in milejše zime na Kitajskem. Zaostrene tržne razmere so povzročile pritisk na rast cen plina na vseh ključnih trgih, geopolitične napetosti pa so dodatno prispevale k večji cenovni volatilnosti. Podpovprečna rast globalne proizvodnje UZP skupaj z zmanjšanimi dobavami plina po plinovodih iz Rusije v EU je ohranila omejeno ponudbo ter povečala odvisnost od skladiščenja plina in rezerv [4].

Povprečne veleprodajne cene električne energije so se v prvi polovici leta 2025 na številnih trgih medletno zvišale. V EU in ZDA so se veleprodajne cene električne energije zvišale zaradi višjih cen plina. Čeprav so povprečne cene ostale pod letnimi ravnimi iz leta 2023, so bile še vedno višje kot leta 2019. Hkrati se na številnih trgih še naprej opaža pojav negativnih cen električne energije. Delež ur z negativnimi cenami na veleprodajnem trgu je v prvi polovici leta 2025 v državah, kot so Nemčija, Nizozemska in Španija, dosegel od 8 do 9 %, kar je več kot 4 do 5 % v letu 2024. Povečanje pojavnosti negativnih cen pomeni nujno potrebo po večji prilagodljivosti na strani ponudbe in povpraševanja, pri čemer bodo ustrezni regulativni okviri in zasnove trgov, ki omogočajo rešitve, kot so shranjevanje energije in odziv na povpraševanje, ključnega pomena [6].

V Sloveniji je bila na trgu za dan vnaprej v prvih štirih mesecih leta 2025 dosežena 13. najvišja povprečna cena med 27 državami članicami EU, kar državo uvršča v zgornjo polovico držav z relativno višjimi cenami, vendar še vedno blizu evropskega povprečja. Povprečna borzna cena je znašala 119,15 EUR/MWh [9].

Nedavni izpadi električne energije poudarjajo ključen pomen zanesljive oskrbe z električno energijo za sodobna gospodarstva in družbe. Dne 25. februarja 2025 je okvara v prenosnem sistemu v Čilu povzročila, da je 99 % od 20 milijonov prebivalcev države za 17 ur ostalo brez električne energije. Le nekaj tednov pozneje, 28. aprila, je niz dogodkov sprožil obsežen izpad električne energije v Španiji in na Portugalskem, ki je trajal več kot deset ur ter prizadel več deset milijonov prebivalcev in podjetij. Ker se elektroenergetski sistemi z razširjanjem elektrifikacije v različnih delih gospodarstva širijo in postajajo vse bolj kompleksni, zagotavljanje varne in zanesljive oskrbe z električno energijo še nikoli ni bilo tako pomembno [6].

5.VIRI

- [1] European Union Agency for the Cooperation of Energy Regulators, „Key developments in European gas wholesale markets - Q2 2025,“ ACER, Ljubljana, 2025.
- [2] European Commission, „Quarterly report on European gas markets, vol. 18, issue 1, covering first quarter of 2025,“ Market Observatory for Energy, Brussel, 2025.
- [3] Agencija za energijo, „Poročilo o porabi plina,“ 2025.
- [4] International Energy Agency (IEA), „Gas Market Report Q2-2025,“ IEA Publications, France, April 2025.

- [5] European Commission, „Quarterly report on European gas markets, vol.18, issue 2, covering second quarter of 2025,“ Market Observatory for Energy, Brussel, 2025.
- [6] International Energy Agency, „Electricity Mid-Year Update 2025,“ IEA Publications, France, 2025.
- [7] European Comission, „Quarterly report on European electricity markets, vol. 18, issue 1, covering first quarter of 2025,“ Market Observatory for Energy, Brussel, 2025.
- [8] European Commission, „Quarterly report on European electricity markets, vol. 18, issue 2 covering second quarter of 2025,“ Market Observatory for Energy, Brussels, 2025.
- [9] ELES, d.o.o., „Sporočila za javnost in obvestila,“ 27 maj 2025. [Elektronski]. Available: <https://www.eles.si/medijsko-sredisce/sporocila-za-javnost-in-obvestila/sporocila-za-javnost/ArticleID/21977/Koliko-pla%C4%8Dujemo-za-elektriko>.